

Articolul 1 din Protocolul adițional

Confiscarea bunurilor dobândite în mod abuziv de un funcționar public ca parte a măsurilor naționale anticorupție nu a reprezentat o încălcare a articolului 1 din Protocolul adițional

HOTĂRÂREA ÎN CAUZA GOGITIDZE ÎMPOTRIVA GEORGIEI

(Cererea nr. 36862/05)

12 mai 2015

1. În fapt

Reclamanții, Sergo, Anzor, Aleksandre și Tengiz Gogitidze, erau cetățeni georgieni. Anzor și Aleksandre erau fiii lui Sergo Gogitidze, iar Tengiz Gogitidze era fratele său.

Sergo Gogitidze era un fost ministru al guvernului și a deținut funcțiile de ministru adjunct adjarian al Ministerului de Interne și de președinte al Biroului de audit. În 2004, el a fost acuzat de abuz de putere și de extorcare, iar Ministerul Public a inițiat, în temeiul dreptului intern, o procedură de confiscare a bunurilor dobândite în mod eronat și inexplicabil de Sergo Gogitidze.

Ministerul Public a susținut că existau motive întemeiate să se considere că salariul primit de Sergo pentru două funcții deținute între 1994 și 2004 nu a fost suficient pentru a finanța achiziționarea bunurilor dobândite în aceeași perioadă. Procurorul a demonstrat că salariile oficiale ale reclamantului pentru cele două funcții fuseseră de 1 644 de euro și, respectiv, 6 023 de euro, dar bunurile achiziționate de el se ridicau la valoarea de 450 000 de euro, o cifră stabilită de doi auditori independenți care au efectuat o evaluare a bunurilor în litigiu în august 2004.

În septembrie 2004, Curtea Supremă din Adjaria a dispus confiscarea a șase proprietăți aparținând reclamanților. În ianuarie 2005, în urma unei căi de atac introduse de toți reclamanții, Curtea Supremă a Georgiei a returnat una dintre proprietăți, dar a confirmat celelalte hotărâri de confiscare.

Primul reclamant, Sergo Gogitidze, a depus o plângere constituțională în decembrie 2004. El a reclamat faptul că confiscarea bunurilor sale și ale membrilor familiei sale echivala cu impunerea unei pedepse penale fără stabilirea definitivă a vinovăției și că nu ar fi trebuit să suporte sarcina probei în ceea ce privește legalitatea bunurilor în litigiu. În plus, el a susținut că el și familia sa au dobândit bunurile în cauză cu mult înainte de modificările legislative din 13 februarie 2004, care au introdus în dreptul național o procedură administrativă de confiscare,

precum și că aplicarea retroactivă a acestor dispoziții în raport cu situația lui și a membrilor familiei sale este neconstituțională.

Curtea Constituțională a concluzionat că hotărârea de confiscare a servit interesului public de combatere a corupției și că criteriul proporționalității a fost îndeplinit în cursul procedurii de confiscare, care a fost desfășurată în mod echitabil în fața instanțelor naționale. În plus, noua modificare a legii nu a introdus noi concepte, ci a reglementat mai eficient măsurile existente care vizează prevenirea și eradicarea corupției în exercitarea funcției publice. Astfel, plângerea reclamantului a fost considerată nefondată și respinsă de Curtea Constituțională în iulie 2005.

2. Decizia Curții

Reclamanții au susținut că confiscarea proprietății lor a încălcat articolul 1 din Protocolul adițional (dreptul la respectarea bunurilor lor) și că procedurile naționale le-au încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzute de articolul 6 alineatele (1) și (2). De asemenea, aceștia au invocat încălcări ale articolelor 7 și 14, dar aceste susțineri au fost respinse de Curte ca fiind în mod vădit nefondate. În special, aceștia au invocat caracterul arbitrar al confiscării administrative, susținând că confiscarea bunurilor lor nu a fost o măsură provizorie, ci un act ireversibil și, prin urmare, nu era justificată în temeiul articolului 1 al doilea paragraf din Protocolul adițional.

Guvernul a solicitat Curții să ia în considerare nivelul ridicat de corupție din țară înainte de introducerea măsurilor anticorupție relevante și că lupta împotriva corupției nu poate fi combătută în absența mecanismului confiscării administrative. Guvernul a susținut că confiscarea a fost legală, că modificările legislative nu au introdus niciun principiu revoluționar și că existau deja legi care permiteau confiscarea preventivă.

Articolul 1 din Protocolul adițional

Cu titlu introductiv, Curtea a constatat că confiscarea bunurilor mobile și imobile ale reclamanților a constituit o ingerință în dreptul acestora la respectarea bunurilor lor în sensul articolului 1 din Protocolul adițional. În continuare, Curtea a confirmat cele trei reguli prevăzute la articolul 1 din Protocolul adițional: principiul respectării bunurilor, condițiile impuse privării de proprietate și dreptul statelor de a reglementa folosirea bunurilor conform interesului general, prin aplicarea legilor pe care le consideră necesare în acest scop. Condițiile esențiale pentru ca ingerința să fie considerată compatibilă cu articolul 1 din Protocolul adițional sunt ca aceasta să fie legală, să servească unui interes public sau general legitim și să fie proporțională cu obiectivul legitim urmărit prin realizarea unui just echilibru între interesul general al comunității și protecția drepturilor individuale. Echilibrul nu ar fi realizat în cazul în care o persoană sau mai multe ar suporta o sarcină excesivă.

De asemenea, Curtea a constatat că confiscarea bunurilor reclamantului a fost dispusă în conformitate cu procedura penală și cu Codul de procedură administrativă aplicabile. În continuare, Curtea a abordat argumentul reclamantului potrivit căruia aplicarea retroactivă a

modificării legislative din 13 februarie 2004 era nelegală, arătând că modificarea reglementa din nou părți ale legislației și ale standardelor anticorupție existente, statul având posibilitatea să reglementeze retroactiv folosirea bunurilor prin intermediul unor noi dispoziții care reglementează situații de fapt sau raporturi juridice continue. Astfel, confiscarea bunurilor a fost în conformitate cu cerința privind „legalitatea” prevăzută la articolul 1 din Protocolul adițional.

Curtea a considerat că hotărârea de confiscare era justificată de obiectivul legitim de combatere a corupției și de garantare a faptului că bunurile obținute de reclamant nu au permis obținerea niciun câștig personal în detrimentul comunității.

În continuare, Curtea a examinat dacă autoritățile au realizat un echilibru just între confiscarea bunurilor reclamanților și dreptul lor de proprietate. Curtea a constatat că modificarea din februarie 2004 a sprijinit autoritățile în combaterea corupției și a fost pusă în aplicare ca răspuns la rapoartele organismelor internaționale care au făcut public gradul ridicat de corupție din Georgia. Statele au beneficiat, de asemenea, de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește combaterea criminalității și a corupției. Instanțele naționale au efectuat o examinare atentă a situației financiare a reclamanților, ceea ce a condus la dovedirea unei discrepante considerabile între veniturile și averea acestora, având ca rezultat direct și justificând decizia de confiscare. De asemenea, reclamanții au fost în măsură să conteste în mod eficient această decizie și să prezinte elemente de probă în sprijinul afirmațiilor lor. Prin urmare, nu se putea afirma că reclamanților li s-a refuzat o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza sau că acțiunile instanțelor naționale au fost arbitrare.

Prin urmare, Curtea a concluzionat că a fost realizat un just echilibru între drepturile reclamanților asupra proprietății lor și interesul general și că nu a existat nicio încălcare a articolului 1 din Protocolul adițional.

Articolul 6

Curtea a respins plângerile formulate de reclamanți în temeiul articolului 6 alineatul (1) ca fiind vădit nefondate, întrucât reclamanții înșiși au ales să renunțe la dreptul lor de a participa la procedură și nu a fost un comportament arbitrar să se aștepte ca aceștia să își îndeplinească sarcina probei prin combaterea susținerilor procurorului. În plus, plângerea reclamanților în temeiul articolului 6 alineatul (2) nu era aplicabilă în cazul confiscării bunurilor dispuse ca urmare a unei proceduri civile.